

<https://doi.org/10.7124/visnyk.utgis.21.1-2.1602>

ВАСИЛЬ СТЕПАНОВИЧ МАМАЛИГА (4.08.1942–10.07.2023)

ПАМ'ЯТІ ТОВАРИША

10 липня 2023 року на 81-му році життя трагічно загинув багаторічний активний член Українського товариства генетиків і селекціонерів імені Миколи Вавилова, голова Вінницького відділення цього товариства, відомий фахівець з генетики й селекції багаторічних бобових трав, пшениці та тритикале, а також дидактичних проблем генетики у вищій аграрній школі, автор чудових сортів люцерни, Відмінник аграрної освіти, Кавалер трудової відзнаки «Знак пошани», кандидат біологічних наук, професор, Василь Степанович Мамалига.

Життєвий шлях вченого був типовим для покоління народжених на початку 40-х років минулого сторіччя українців, що росли у дуже тяжких умовах. Хронічне недоїдання й майже повна відсутність звичних для сучасних дітей іграшок і забав, постійна, іноді виснажлива праця, загартували його характер й виховали готовність допомогти товаришеві у скрутний час.

Народився Василь Степанович 4 серпня 1942 р. у селі Вишнопіль Тальнівського району Черкаської області. Після семирічки у 1956–1960 рр. навчався у Тальнівському сільськогосподарському технікумі, який закінчив з відзнакою, потім у 1960–1965 рр. на агропедагогічному факультеті Уманського сільгоспінституту (нині Уманський національний університет садівництва), вчителював у школах Хмільницького району Вінницької області (1965–1968 рр.); служив у війську (1968–1970 рр.), а після демобілізації вступив до аспірантури у відділ експериментального мутагенезу Інституту молекулярної біології і генетики АН УРСР. Тут, під керівництвом видатного генетика професора Петра Климентійовича Шкварникова, котрий у після-лисенківські часи відроджував генетичну науку в Україні, Василь Степанович у 1971–1975 рр. досліджував індуквану фізичними й хімічними мутагенами мінливість ярої твердої пшениці. За матеріалами виконаних досліджень він написав і захистив кандидатську дисертацію за спеціальністю «Генетика». У 1975–1982 рр. надзвичайно плідно працював в Українському науково-дослідному інституті кормів, де разом з колегами створив декілька сортів люцерни та розробив ряд захищених патентами України методів селекції і насінництва цієї важливої для виробництва кормів культури.

В особі Василя Степановича Мамалиги гармонійно поєднувався талант науковця з видатними організаційними й педагогічними здібностями, тож після відкриття в 1982 році у Вінниці філіалу Української сільськогосподарської академії (нині Вінницький Національний аграрний університет) його було переведено на посаду доцента кафедри природничих наук, де особливо розкрився його непересічний педагогічний та організаційний потенціал на посадах декана агрономічного факультету, проректора з навчальної роботи, завідувача, а потім професора кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин.

У дидактичному доробку вченого-педагога написаний з Олександром Лаврентійовичем Зозулею й виданий у 1993 році підручник для вузів «Селекція і насінництво польових культур» та ряд навчально-методичних матеріалів і програм.

Всі, хто знав Василя Степановича, кому пощастило слухати його лекції, спілкуватися з ним і працювати, любили й поважали його не лише за науково-педагогічні досягнення, а й за щирість, щедрість душі, доброту, що поєднувалась з принциповістю й вимогливістю до себе й до оточення, за почуття гумору, вміння одним влучним словом пом'якшити й розрядити конфліктну ситуацію. Він був стрижневою опорою в сім'ї — надійним чоловіком, добрим батьком і ніжним дідусем.

Наукова спільнота й освітяни України, колеги та численні друзі й випускники, з-поміж яких депутати, державні діячі, науковці й професори, успішні працівники аграрного сектора вітчизняної економіки, зберігатимуть пам'ять про Василя Степановича Мамалигу — талановитого вченого, блискучого педагога й передаватимуть спогади про нього прийдешнім поколінням.

*Президія Українського товариства
генетиків і селекціонерів ім. М. І. Вавилова
Вінницьке відділення УТГІС ім. М. І. Вавилова*

*Редколегія журналу
«Вісник Українського товариства
генетиків і селекціонерів»*